Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Sži/26/2014
Identifikačné číslo spisu:	4013200720
Dátum vydania rozhodnutia:	08.07.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4013200720.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Centrum ekologických informácií, so sídlom Suché Mýto č. 19, 811 03 Bratislava IČO: 42 268 559, zastúpený Advokátskou kanceláriou Bardač, s.r.o., so sídlom Búdková č. 4, 811 04 Bratislava, IČO: 47 243 252, proti žalovanému: Obec Žirany, so sídlom Žirany 194, 951 74 Žirany, IČO: 308 706, o preskúmanie zákonnosti fiktívneho rozhodnutia žalovaného, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 30. januára 2014, č.k. 26S/31/2013-44, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 30. januára 2014, č.k. 26S/31/2013-44 z r u š u j e a konanie z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 30. januára 2014, č.k. 26S/31/2013-44, zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia fiktívneho rozhodnutia žalovaného, doručeného žalobcovi 12. mája 2013, ako aj zrušenia prvostupňového fiktívneho rozhodnutia žalovaného, doručeného žalobcovi 13. apríla 2013 a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že zákon č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“), v ustanovení § 19 ods. 2 zveruje rozhodovanie obecnému úradu, ktorý v tomto prípade koná za obec ako jej výkonný orgán (§ 16 ods. 1 zák. č. 369/1990 Zb). V prípade odvolania podaného voči rozhodnutiu obecného úradu (aj fiktívnemu) je odvolacím orgánom v zmysle zákona o slobode informácií starosta obce (primátor). Starosta obce je teda správnym orgánom, ktorý rozhodoval v poslednom stupni. Krajský súd preto dospel k záveru, že ak by aj pripustil, že žalobca zákonným postupom požiadal žalovaného o sprístupnenie informácií podľa zákona o slobode informácií (táto skutočnosť však v konaní preukázaná nebola, nakoľko žalobca nepreukázal, či bola obsahom jeho e-mailového podania zo dňa 27. marca 2013 žiadosť o poskytnutie

ním tvrdenej informácie), tak žaloba nesmerovala proti správnemu orgánu (starostovi obce), ktorý mal rozhodovať v poslednom stupni a teda žaloba smerovala voči subjektu, ktorý nebol pasívne legitimovaný. Ďalej krajský súd uviedol, že bolo na žalobcovi, koho za žalovaného označí, ale z ustanovenia § 19 ods. 2 zákona o slobode informácií jednoznačne vyplýva, kto rozhoduje o odvolaniach proti rozhodnutiam obecných úradov v zmysle tohto zákona, a preto mal byť v predmetnej veci žalovaným starosta obce v zmysle ustanovenia § 250 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Žalobca však za žalovaného označil subjekt, ktorý o odvolaní nerozhodoval, a nie je povinnosťou súdu za žalobcu dohľadávať správny orgán, ktorý vo veci mal konať. Krajský súd preto žalobu z dôvodu absencie pasívnej legitimácie na strane žalovaného zamietol. O trovách krajský súd rozhodol podľa § 250 ods. 1 OSP a neúspešnému žalobcovi právo na ich náhradu nepriznal.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie žalobca, v ktorom žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a napadnuté rozhodnutie starostu žalovaného, ako aj prvostupňové rozhodnutie žalovaného zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žiadal tiež priznať náhradu trov konania, ktoré si v odvolaní tiež vyčíslil. Alternatívne v odvolaní žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Namietal, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) OSP]. Žalobca bol toho názoru, že žalovaný subjekt označil postačujúco preto, aby mohla byť žaloba vecne prejednaná. Priamo ustanovenie § 250 ods. 4 OSP stanovuje, kto je vo veciach preskúmania zákonnosti správneho orgánu žalovaným, t. j. ide o tzv. tretiu definíciu účastníctva, kedy je účastníkom ten, o ktorom to stanovuje zákon. Z administratívneho spisu je teda zrejmé, kto je týmto orgánom, s kým má správny súd konať v predmetnom konaní. Poukázal aj na právnu doktrínu, ktorá ma tento názor podporovať.

Žalobca taktiež nesúhlasil s názorom krajského súdu, že žalovaný sa nemohol oboznámiť s obsahom žiadosti žalobcu, doručenej mu prostredníctvom elektronickej pošty, z dôvodu, že táto bola podpísaná zaručeným elektronickým podpisom. Namietal, že svoju žiadosť doručil a podal žalovanému zákonom stanoveným spôsobom. Podľa jeho názoru účelom špeciálnej úpravy § 14 ods. 1 zákona o slobode informácií je zjednodušenie podávania žiadostí povinným osobám a odstránenie všetkých formálnych obmedzení pri podávaní žiadostí, nie sprísnenie. Z toho dôvodu zákon o slobode informácií umožňuje podanie žiadosti povinnej osobe aj akýmkoľvek technicky vykonateľným spôsobom, čo § 14 ods. 1 zákona o slobode informácií aj explicitne uvádza. Prijímanie podaní podpísaných zaručeným elektronickým podpisom je podľa žalobcu pre žalovaného technicky vykonateľný spôsob prijatia podania, lebo z jeho vlastnej činnosti správneho orgánu mu takáto povinnosť vyplýva z § 19 ods. 1 Správneho poriadku.

Žalobca ďalej poukázal na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), z ktorej má jednoznačne vyplývať, že ak je súčasťou zákonného ustanovenia úprava prípustných druhov podaní účastníka konania, vyplýva z toho danému orgánu verejnej moci povinnosť vytvoriť si podmienky pre prijímanie daného druhu podania. Citoval z nálezu ústavného súdu z 24. júna 2008, II. ÚS 150/08-102, ktorého závery sú podľa žalobcu v plnom rozsahu aplikovateľné aj pre povinnosti žalovaného podľa § 19 ods. 1 Správneho poriadku.

Žalobca ďalej uviedol, že netvrdí, že žalovaný si mal zriadiť elektronickú podateľňu, pretože na prijatie podaní podpísaných zaručeným elektronickým podpisom žalovaným úplne postačuje elektronická pošta (tú žalovaný má) a prostriedok na overenie elektronického podpisu. Zoznam prostriedkov na overenie elektronického podpisu je zverejnený na webovom sídle Národného bezpečnostného úradu, pričom v súčasnosti ide o 18 softvérových produktov. Spomedzi nich sú viaceré bezplatne prístupné na internete (napr. program QSign). Žalovaný teda nemusel mať automatizovanú elektronickú podateľňu, pretože mu postačoval niektorý z dostupných 18 softvérových produktov, schválených Národným bezpečnostným úradom.

Záverom žalobca uviedol, že žalovaný mal povinnosť prijímať podania podpísané zaručeným

elektronickým podpisom a preto pre žalovaného doručenie žiadosti žalobcu podpísanej zaručeným elektronickým podpisom predstavuje technicky vykonateľný spôsob podania žiadosti. Doručenie žiadosti technicky vykonateľným spôsobom je postačujúce pre vyvolanie tých účinkov, ktoré vyvoláva riadne doručená žiadosť o sprístupnenie informácií podľa zákona o slobode informácií. Takúto žiadosť mal žalovaný vybaviť zákonom predpokladaným spôsobom. K tomu však podľa žalobcu nedošlo, čo malo za následok vydanie fiktívnych rozhodnutí podľa § 18 ods. 3 a § 19 ods. 3 zákona o slobode informácií. Tým, že krajský súd na uvedené nijako neprihliadol, rozhodol vec po právnej stránke nesprávne. Žalobca tiež považuje nesprávny výrok o trovách, lebo krajský súd mal žalobe vyhovieť a z toho dôvodu mal priznať žalobcovi náhradu trov konania.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 OSP v spojení s ust. § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (ust. § 212 ods. 1 OSP v spojení s ust. § 246c ods. 1 veta prvá OSP), bez nariadenia pojednávania v zmysle § 250ja ods.2 OSP a dospel k záveru, že rozsudok Krajského súdu v Nitre je potrebné zrušiť a konanie zastaviť.

Podľa ust. § 244 ods. 1, 2, 3 OSP v správnom súdnictve preskúmavajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

V správnom súdnictve preskúmavajú súdy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len "rozhodnutie správneho orgánu").

Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa ust. § 247 ods. 1,2, OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Podľa § 250 ods. 4 OSP pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je žalovaným správny orgán, ktorý rozhodol v poslednom stupni.

Podľa § 246c ods.1 OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 103 OSP kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods.1 OSP ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu; právne účinky spojené s

podaním návrhu na začatie konania zostávajú pritom zachované.

Podľa § 2 ods. 1 zákona o slobode informácií osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len „povinné osoby“) sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky, ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

Zákon o slobode informácií upravuje podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám (§ 1).

Podľa § 14 ods. 1 až 4 zákona o slobode informácií žiadosť o sprístupnenie informácií možno podať písomne, ústne, faxom, elektronickou poštou alebo iným technicky vykonateľným spôsobom.

Zo žiadosti musí byť zrejmé, ktorej povinnej osobe je určená, meno, priezvisko, názov alebo obchodné meno žiadateľa, jeho adresa pobytu alebo sídlo, ktorých informácií sa žiadosť týka a aký spôsob sprístupnenia informácií žiadateľ navrhuje.

Ak žiadosť nemá predpísané náležitosti uvedené v odseku 2, povinná osoba bezodkladne vyzve žiadateľa, aby v určenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako sedem dní, neúplnú žiadosť doplnil. Poučí žiadateľa aj o tom, ako treba doplnenie urobiť. Ak napriek výzve povinnej osoby žiadateľ žiadosť nedoplní a informáciu nemožno pre tento nedostatok sprístupniť, povinná osoba žiadosť odloží.

Žiadosť je podaná dňom, keď bola oznámená povinnej osobe príslušnej vo veci konať.

Podľa § 22 ods. 1 zákona o slobode informácií ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, použijú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov - správny poriadok).

Podľa § 10 ods. 1, 2 písm. p) zákona č. 215/2002 Z.z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronickom podpise“) ústredným orgánom štátnej správy pre elektronický podpis je Národný bezpečnostný úrad.

Úrad vedie zoznam elektronických adries umiestnenia elektronických podateľní orgánov verejnej moci, ktorý zverejňuje na svojom webovom sídle.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a konania mu predchádzajúceho dospel k záveru, že súd prvého stupňa zamietol žalobu predovšetkým z dôvodu absencie pasívnej legitimácie na strane žalovaného, čo v danom prípade nemožno považovať za správne právne posúdenie. Žalobca v podanej žalobe za žalovaného označil obec Žirany, pričom fiktívne rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa (obecného úradu) ako aj rozhodnutie žalovaného ako druhostupňového správneho orgánu (starostu obce) označuje ako fiktívne rozhodnutia žalovaného, t.j. obce Žirany. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v minulosti vyslovil, že „§ 250 ods.4 OSP má kogentný charakter a ide o špeciálnu právnu úpravu účastníkov v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. Napriek tomu, že toto konanie je dôsledne ovládané dispozičnou zásadou, z čoho vyplýva, že súd nemôže preskúmavať správne rozhodnutie nad rámec žalobcom v žalobe vymedzeným, ide o zásadu index neat petita partium (sudca nech nejde nad návrhy strán), ktorá vyplýva z ustanovenia § 249 ods.2 OSP a súd musí túto zásadu aplikovať vo všetkých veciach, v ktorých preskúmava na základe podanej žaloby zákonnosť napadnutého rozhodnutia, nesprávne označenie žalovaného správneho orgánu nebráni súdu, aby konal so správne identifikovaným žalovaným, pokiaľ táto skutočnosť vyplýva zo samotnej žaloby a aby žalovaný správny orgán bol aj správne označený v písomnom vyhotovení rozhodnutia súdu. Nesprávne, resp. neúplné označenie žalovaného správneho orgánu nemôže mať za následok zamietnutie žaloby pre nedostatok pasívnej legitimácie na strane správneho orgánu, pokiaľ žaloba obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti (§ 249 ods.2 O.s.p.), t.j. najmä označenie rozhodnutia

správneho orgánu, ktoré napadá, pretože správne, resp. úplné označenie žalovaného správneho orgánu vyplýva z takto označeného rozhodnutia“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 2Sži/2/2010 zo dňa 11.08.2010).

Pokiaľ teda dospel krajský súd k záveru, že žalovaným je starosta obce Žirany, nič mu nebránilo ďalej konať so správne identifikovaným žalovaným. Najvyšší súd Slovenskej republiky však dospel v danom prípade k záveru, že vzhľadom na skutočnosť, že obec je právnickou osobou a priamo obec je nositeľkou povinnosti podľa zákona o slobode informácií (§ 2 zákona o slobode informácií), ktorú následne v konkrétnom prípade vykonáva na prvom stupni obecný úrad a na druhom stupni starosta obce, žalovaným správnym orgánom je samotná obec (ako nositeľka povinnosti podľa zákona o slobode informácií).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej skúmal, či sú v danej veci splnené zákonné podmienky súdneho prieskumu žalobou napadnutého fiktívneho rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Zákonodarca v zákone o slobode informácií upravuje podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám. Konanie o poskytnutie informácie sa začína na základe žiadosti žiadateľa o poskytnutie informácie podanej povinnej osobe (§ 2 zákona o slobode informácii) a spravuje sa ustanoveniami správneho poriadku, ak nie je v zákone o slobode informácií ustanovené inak. Začatie konania o sprístupnenie informácií zákonodarca upravuje v § 14 zákona o slobode informácií, v ktorom ustanovuje spôsob a formu podania žiadosti o sprístupnenie informácií, pričom v odseku 1 uvedenej právnej norme výslovne uvádza, že žiadosť možno podať písomne, ústne, faxom, elektronickou poštou alebo iným technicky vykonateľným spôsobom. Z právnej úpravy je zrejmé, že žiadosť o poskytnutie informácie možno podať aj elektronickou poštou, alebo iným technicky vykonateľným spôsobom a teda zo samotného znenia uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že elektronicky možno urobiť podanie elektronickou poštou, ktorá predstavuje komunikáciu prostredníctvom počítačových sietí a internetových adries na nich uvedených, alebo iným technicky vykonateľným spôsobom. Zákonodarca však v právnej norme ustanovenej v § 14 ods. 4 zákona o slobode informácií predpokladá, že žiadosť je podaná dňom, keď bola oznámená povinnej osobe príslušnej vo veci konať, kedy začína konanie o poskytnutie informácie postupom podľa zákona o slobode informácií. Z uvedených dôvodov začatie konania o poskytnutie informácie nie je možné posudzovať v zmysle právnej úpravy ustanovenej v § 19 ods.1 správneho poriadku, pretože zákonodarca začatie konania na základe žiadosti o sprístupnenie informácií podanej u povinnej osoby ustanovuje výslovne v zákone o slobode informácií a v § 22 ods.1 ustanovuje, že na konanie podľa tohto zákona sa použijú všeobecné predpisy o správnom konaní (správny poriadok), ak nie je v tomto zákone ustanovené inak.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Z citovanej ústavnej úpravy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musia byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu.

Vychádzajúc z uvedenej právnej úpravy bolo povinnosťou súdu prvého stupňa pred rozhodnutím vo veci samej skúmať, či boli splnené podmienky konania, teda či došlo k začatiu konania o poskytnutie informácií pred povinnou osobou - žalovaným správnym orgánom a či výsledkom tohto konania bolo vydanie rozhodnutí, resp. fiktívnych rozhodnutí, ktoré by podliehali súdnemu prieskumu podľa druhej

hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Z predloženého spisového materiálu krajského súdu vyplýva, že žalobca doručil dňa 27. marca 2013 na adresu žalovaného e-mail s pripojeným zaručeným elektronickým podpisom. Samotný žalobca uviedol, že žiadosť o poskytnutie informácií, ktorú pripojil k žalobe ako prílohu č. 2, zaslal žalovanému v elektronickej podobe na elektronickú podateľňu žalovaného. V inej podobe žiadosť o informáciu, ktorú žalobca doložil v písomnej podobe až súdu, žalovanému nedoručil. Žalovaný nespochybnil skutočnosť, že je povinnou osobou podľa § 2 ods. 1 zákona o slobode informácií a že nemá e-mailovú adresu. Tvrdil však, že žiadosť žalobcu o poskytnutie informácií mu nebola doručená technicky vykonateľným spôsobom, a preto nemal doručenú žiadosť o sprístupnenie informácie.

Na webovej stránke Národného bezpečnostného úradu, ktorý vedie zoznam elektronických podateľní orgánov verejnej moci podľa § 10 ods. 2 písm. p) zákona o elektronickom podpise súd zistil (a mohol tak urobiť aj žalobca, ktorého zastupujú a aj v konaní pred orgánmi obce zastupovali osoby s právnickým vzdelaním a aj počítačovo zdatné), že žalovaný je orgán verejnej moci, ktorý nemá zriadenú elektronickú podateľňu.

Vzhľadom k uvedenému odvolací súd konštatuje, že žalovaný ako orgán verejnej moci v zmysle čl. 2 ods.2 ústavy môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, pričom zákon mu neukladá povinnosť takúto podateľňu zriadiť, a preto doručovanie elektronických podaní na neexistujúcu elektronickú adresu, ktorá je odlišná od e-mailovej adresy, používanej v bežnom internetovom styku nemalo právne účinky doručenia a nemohlo vyvolať začatie konania podľa zákona o slobode informácií. Podanie žalobcu, ktoré mohol urobiť elektronicky, ale technicky vykonateľným spôsobom, preto nemalo za následok doručenie jeho obsahu žalovanému a žalovaný konanie o poskytnutie informácií podľa zákona o slobode informácií nemohol začať.

V danej súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti, že žiadosť o poskytnutie informácií je pritom podľa § 14 ods. 4 zákona o slobode informácií podaná až dňom, keď bola oznámená povinnej osobe príslušnej vo veci konať. Nepostačuje preto, aby sa povinná osoba dozvedela o jej podaní, lebo z textu zákona vyplýva, že jej musela byť oznámená, teda že povinná osoba musela poznať jej obsah. Žiadosť je podaná dňom, keď bola oznámená povinnej osobe príslušnej vo veci konať a týmto dňom dochádza aj k začatiu konania o poskytnutie informácií.

Odvolací súd zo skutkových okolností zistil, že žalobca nepreukázal, že došlo k začatiu konania o poskytnutie informácií na základe jeho žiadosti , ktorú v písomnej podobe predložil až súdu. Iný dôkaz o jej doručení žalovanému v konaní žalobca nepredložil, ani jeho vykonanie nenavrhol.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd preto konštatuje, že v dôsledku skutočnosti, že žalovaný nezačal konanie o poskytnutie informácií a ani ho začať nemohol, neplatí právna domnienka, že existuje rozhodnutie podľa § 18 ods. 3 zákona o slobode informácií, teda nenastúpila fikcia, že povinná osoba vydala rozhodnutie, ktorým odmietla poskytnúť informáciu.

Odvolací súd z uvedených dôvodov dospel k záveru, že v konaní bolo dostatočne preukázané, že konanie o poskytnutie informácií podľa zákona o slobode informácií sa na základe žiadosti žalobcu nezačalo a že v dôsledku toho neexistujú rozhodnutia, ktoré by mohli byť predmetom súdneho preskúmania. Podmienky pre postup podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku preto splnené neboli a súd prvého stupňa rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, keď žalobu zamietol.

Odvolací súd v danej súvislosti dopĺňa, že účelom zákona o slobode informácií je upraviť podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám zaručeného v čl. 26 Ústavy SR. Povinnosťou súdu je dbať v občianskom súdnom konaní aj na to, aby sa práva nezneužívali (§ 2 OSP). Zo skutkových okolností daného prípadu ako aj zo skutočností známych odvolaciemu súdu z jeho činnosti (§ 121 OSP) sa javí odvolaciemu súdu postup žalobcu ako zneužitie práva, keď podal množstvo žiadostí na

sprístupnenie informácií s rovnakým obsahom a rovnakým postupom na obce v rámci Slovenskej republiky, pričom mal možnosť získať požadované informácie ďaleko jednoduchším spôsobom, než ktorým postupoval a súčasne tak, ako v danom prípade v dôsledku nedostatočného technického vybavenia žalovaného, by nebol nútený uplatňovať svoje právo na informácie v súdnom konaní o prieskum fiktívneho rozhodnutia žalovaného a v ktorom si uplatňoval náhradu trov právneho zastúpenia v celom rozsahu.

Pre úplnosť treba uviesť, že v priebehu odvolacieho konania Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením, č. k. I. ÚS 260/2014-14 zo dňa 21. mája 2014, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sži/7/2013 z 27. novembra 2013 rozhodol, že sťažnosť Centra ekologických informácií, Suché mýto 19, Bratislava odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

Z odôvodnenia uvedeného uznesenia ústavného súdu vyplýva, že „Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich hmotnoprávnych a procesnoprávnych zákonných ustanovení je napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu aj náležite odôvodnené. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení sp. zn. 7Sži/7/2013 z 27. novembra 2013, právne vyčerpávajúcim a ústavne súladným spôsobom zdôvodnil, prečo a na základe akých právnych úvah sa nestotožnil so sťažovateľom predostretou argumentáciou, a predovšetkým prečo dospel k záveru, že „... žalovaný nezačal konanie o poskytnutie informácií a ani ho začať nemohol... teda nenastúpila fikcia, že povinná osoba vydala rozhodnutie, ktorým odmietla poskytnúť informáciu“. Je teda zrejmé, že najvyšší súd oprel svoje závery o konkrétne zákonné ustanovenia príslušných právnych predpisov, a to predovšetkým zákona č. 215/2002 Z.z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vychádzajúc pritom z príslušných ustanovení zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Zhodnotiac intenzitu možného zásahu do sťažovateľom označených práv sa musí aj ústavný súd stotožniť so záverom najvyššieho súdu, podľa ktorého „Na webovej stránke Národného bezpečnostného úradu, ktorý vedie zoznam elektronických podateľni orgánov verejnej moci podľa § 10 ods. 2 písm. p) zákona o elektronickom podpise súd zistil (a mohol tak urobiť aj žalobca, ktorého zastupujú a aj v konaní pred orgánmi obce zastupovali osoby s právnickým vzdelaním, ktoré sú aj počítačovo gramotné), že žalovaný je orgánom verejnej moci, ktorý nemá zriadenú elektronickú podateľňu a ani mu zákon neukladá povinnosť takúto podateľňu zriadiť.“, k čomu dodáva, že tejto skutočnosti si bol, resp. mohol byť sťažovateľ za aktívnej pomoci svojho právneho zástupcu vedomý už na začiatku samotného konania podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám, a ústavnému súdu ani nepredložil taký dôkaz, z ktorého by vyplývalo, že nemohol požiadať o požadované informácie iným technicky prijateľným spôsobom.“

Odvolací súd zistil, že preskúmavaná vec, ktorá je predmetom tohto odvolacieho konania je obdobná ako vec, ktorá bola predmetom odvolacieho konania najvyššieho súdu, v ktorom rozhodol uznesením z 27. novembra 2013, sp. zn. 7Sži/7/2013.

Vzhľadom k uvedenému, pokiaľ Ústavný súd Slovenskej republiky v citovanom uznesení, č. k. I. ÚS 260/2014-14 zo dňa 21. mája 2014, vyslovil svoj právny názor k obdobnej problematike, ktorá je predmetom súdneho prieskumu v danej veci, tento jeho právny názor je potrebné považovať za záväznú judikatúru pre danú vec.

Odvolací súd vzhľadom k vyššie uvedenému podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. h) OSP rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie podľa § 246c ods.1 OSP v spojení s § 104 ods.1 OSP zastavil, keďže konaniu a rozhodnutiu vo veci bránila neodstrániteľná prekážka konania, ktorou je nedostatok právomoci súdu na preskúmanie neexistujúceho rozhodnutia.

V dôsledku skutočnosti, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo zrušené a konanie vo veci samej bolo zastavené, a teda žalobca nebol v konaní úspešný, nemá nárok na náhradu trov konania. Odvolací súd rozhodol o náhrade trov celého preskúmavacieho konania, teda vrátane náhrady trov konania pred súdom prvého stupňa a to tak, že podľa § 246c ods. 1 OSP v nadväznosti na § 146 ods. 1písm. c/ OSP žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal, lebo konanie bolo zastavené. Najvyšší súd Slovenskej republiky neprihliadol na zavinenie zastavenia konania žalobcom v dôsledku jeho nesprávneho právneho postupu, lebo žalovaný sa voči výroku o trovách súdu prvého stupňa neodvolal a ani v odvolacom konaní si nárok na náhradu trov konania neuplatnil.

Rozhodnutie senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.